

"LIPIN ABECEDARIJ"

ili

**77 zanimljivih pojmova i izraza koje o "zlatnim godinama" Društva
trebaju znati pjevači i ljubitelji Lipe**

A kao...

"A SAD ĆEMO PROBATI SAMO POČETKE..." – već legendarna rečenica dugogodišnje Lipine dirigentice Valerije Fischbach, koja je inicijalno vjerojatno zamišljena kao najava da će pjevači zbilja samo kratko probati isključivo početke skladbi na probama, napose posljednjim uoči nekog velikog nastupa ili natjecanja. U stvarnosti, nakon izgovaranja te rečenice, skladbe su se gotovo uvijek izvodile u cijelosti, ponekad i nekoliko puta zaredom. Drugim riječima, kada pjevači danas čuju da V.F. to izjavljuje – a to se događa uglavnom oko 22,30 sati, nakon maratonske probe - već ih obuzima lagani očaj... :)

AUDICIJA – za mnoge pjevače prvi kontakt s Lipom i njezinim umjetničkim voditeljem/voditeljima. Oni koji žele postati pjevačkim članom Društva, moraju položiti audiciju na kojoj se provjerava ono osnovno - sluh i osjećaj za ritam. No, s audicijama se lipaši redovito susreću i kasnije, uoči svakog natjecanja, kada se provjerava razina uvježbanosti programa. Na papiru zvuči stresno i napeto, ali u praksi je vrlo korisno i nerijetko zabavno.

AUTOBUS – apsolutno, bez premca, najčešće prijevozno sredstvo kojim se članovi Hrvatskog pjevačkog društva Lipa služe na svojim putovanjima, barem u posljednjih 25 godina na koje se odnosi ovaj Dokumentarij. Iskustava je bilo

različitih, od autobusa, vozača (i vodiča) za koje smo se pitali hoće li nas dovesti na odredište do komfornih autobusa i zbilja susretljivih i vrlo profesionalnih vozača. Autobus je nedvojbeno važan segment svakog Lipinog putovanja jer je on pjevačima u tim danima ne samo prijevoz, već i pozornica, garderoba, spavaća soba, mjesto za druženje... Tijekom niza godina Lipini autobusi nagledali su se i naslušali svega i svačega – nervoze, plača, pjesme, veselja... U zbornskom svijetu postoji izreka "Odlične zborove najčešće voze loši autobusi", koja je nekada važila i za Lipu. Srećom, autobusi su u pravilu sve bolji, a Lipina kvaliteta nije se smanjila. Naprotiv.

B kao...

"B" GRUPA - svi novi članovi Lipe nakon položene tzv. ulazne audicije neko vrijeme svojeg pjevačkog staža provesti u "B" grupi, kao priprema za buduće aktivnosti u "A" grupi, odnosno glavnoj postavi zbora. U njoj svladavaju osnove pjevačke tehnike, jednostavnije skladbe i osnove Lipinog repertoara. "B" grupu u pravilu vodi korepetitor(ica) ili kodirigent(ica), a njezine probe održavaju se najmanje jedanput tjedno.

BOŽIĆNI KONCERT HPD LIPA – jedan od rijetkih koncerata u Hrvatskoj koji se redovito organizira na sam Božić, 25. prosinca. Kao tradicija uveden je 1993. godine, a uvijek se održava u publikom ispunjenoj Crkvi sv. Mihaela u Tvrđi. Posljednjih nekoliko godina koncert ima i humanitarni karakter, za različite namjene. Ulaz je slobodan, ali prikupljaju se dobrovoljni novčani prilozima od posjetitelja.

BUM! TRES! LIPA PLES – sve što se krije iza ovoga neobičnoga naziva podrobno je objašnjeno u uvodniku za 2009. godinu.

C kao...

CRNE CIPELE – interno nepisano pravilo propisuje da su karakteristike lipaške obuće, uz nastupne haljine (žene) i odijela (muškarci), slijedeće: cipele, crne boje i "zatvorenog" oblika. No, slobodna interpretacija pojedinih članova cipele često pretvara u sandale ili tenisice, crnu boju u bež, smeđu ili plavu, a dijapazon oblika teško je i opisati. Po tom pitanju, lipaši su vrlo maštoviti i kreativni.

Č kao...

ČAJ TIJEKOM PROBE – početkom 90-ih godina prošloga stoljeća lipaši su u razdoblju hladnijeg vremena običavali tijekom i nakon probe piti čaj koji su sami pripremali u velikim količinama. Tradicija je prekinuta nakon preuređenja prostorija koje Lipa koristi jer su se izgubili uvjeti (čitaj: kuhinja) za kuhanje čaja. U novije vrijeme zamijenila ga je kava ili "cuga" – nakon probe.

ČARAPE U BOJI KOŽE – potpuna analogija pojmu CRNE CIPELE u ovom Abecedariju, s tom razlikom da se odnosi samo na ženske članove zbora. Za muški dio pjevača važi propis o uporabi isključivo crnih čarapa. Međutim, ne biste vjerovali u kojim sve koloritnim varijantama dolaze "boja kože" ili "crna"....:)

ČAŠĆENJE NAKON PRVOG NASTUPA – lijep i među pjevačima omiljen starolipaški običaj čiji korijeni datiraju još od kraja 19. stoljeća. Njegova svrha objašnjena je već u samom nazivu, a uključuje veće ili manje količine prehrambenih proizvoda u krutom i tekućem obliku kojima novopečeni lipaš časti "stare" članove povodom svojeg prvog javnog nastupa sa zborom.

ČLANARINA – nešto što bi svaki član Lipe, napose pjevač, trebao redovito plaćati. Iznos se mijenja, ali na godišnjoj razini on je praktički simboličan pa trenutačno iznosi 100 kuna ili, primjerenije kontekstu – 10.000 lipa.:) Prikupljanje članarine posao je blagajnika, a u razdoblju obuhvaćenom ovim Dokumentarijem na toj nezaobilaznoj i važnoj funkciji izmijenilo se njih četvero: Antun Poka, Mira Janković, Saška Karpov i, od 2002. godine, aktualna blagajnica Đurđica Tomaš Grubešić. Potonja dugogodišnja članica, poznatija kao naša Duda, zapamćena je i po tome što je sveprisutna u radu Društva. Ne samo kao odlična sopranistica i često vokalna solistica, nego i predana evidentičarka dolazaka na probe, a možda i najviše kao "živa enciklopedija" događanja i osoba koje su na bilo koji način povezane s djelovanjem Lipe.

Ć kao ...

"**ĆASKANJE**" - najčešće se upražnjava u stankama proba ili na putovanjima. Njegova je uloga dvojaka: uz pjevanje jedan je od najljepših načina za upoznavanje i međusobno druženje pjevača, no njegova zlouporaba (realno, najčešća u basovskoj dionici) ometa rad na probama. Ove uloge ravnomjerno se izmjenjuju.

D kao...

DA-DA-DIR-LA-DA-DA –

"Bila jednom jedna krava, da-da-dir-la-da-da
Niti bijela niti plava, da-da-dir-la-da-da
Zaljubila se je u vola, da-da-dir-la-da-da
Dok su skupa vukli kola..."

Malo je onih koji su u proteklih četvrt stoljeća bili članovi Lipe, a nisu barem jedanput na nekoj od zabava čuli legendarnu pjesmu "Da-da-dir-la-da-

da", koja počinje ovim riječima, te doživjeli neponovljiv show sada na žalost pokojnog Stanislava Žuneca, dugogodišnjeg člana Društva, a u jednom kratkom razdoblju i njegova čelnog čovjeka. Naš Stanko na jedinstven način znao je uvijek podignuti atmosferu veselom izvedbom ove pjesme, koju su ostali lipaši najčešće pratili ritmičnim pljeskanjem i pjevanjem refrena "Da-da-dir-la-da-da". Stanko nas je prerano napustio koncem 2010. godine, ali ova pjesma, kao i sva brojna dobra djela koja je učinio za Društvo, ostaju kao trajni spomen na njega. Tu pjesmu više nitko neće zapjevati, ali svi će je rado pjevušiti ispod glasa, sjećajući se na Stanka, vječnog lipaša.

DIJAFRAGMA – ne, nije ono što je većini prva asocijacija...:) Njezini sinonimi su i ošit, prečaga, branica, intersept. Posrijedi je mišićna pregrada između prsne i trbušne šupljine, čijom pravilnom uporabom dobijate kvalitetno postavljen ton. Korištenje dijafragme čini pjevanje zahtjevnim, a ponekad i iznimno napornim.

DIONICA – Lipa je dioničko društvo čiji se "portfelj" sastoji od samo četiri dionice, ali čine temeljni kapital "poduzeća" koje njeguje višeglasno pjevanje. To su: ženski glasovi soprani (I i II), alti (I i II) te muški glasovi tenori (I i II) i basi (basovi i baritoni). Valja istaknuti da su sve dionice jednako vrijedne, iako će svaka od njih sigurno tvrditi drukčije... :) Na probama se zbog različitih razloga – dekoncentracije, neuvježbanosti, neusklađenosti i drugoga – nekada istodobno čuje i više od deset različitih dionica. No, to je već neka druga priča...

DIRIGENT(ICA) – jedina osoba koja na nastupu ne pjeva (barem ne glasno), a službeni je član Lipe i stoji ispred zbora. Publici je pak najčešće okrenut(a) leđima, osim kada prima zasluženi pljesak, u boljim danima i poljupce, cvijeće i bombonijere. Svojim neumornim mahanjem, mimikom i gestama pokušava od lipaša prisposodobiti što bi ustvari trebali pjevati. Većinom u tome uspijeva, a ponekad i ne. U potonjem slučaju, zna sasvim korektno i vikati. Naravno, na pjevače, ne na publiku :).

DOKUMENTARIJ – kolokvijalni naziv za malo "kapitalno djelo" o posljednjih 25 godina HPD Lipa koje desetak ljudi stvara četiri godine, a ostali članovi zbora uglavnom pitaju kada će konačno biti završeno... Brojem stranica i

sveobuhvatnošću veći od prosječne monografije, a manji od Klaićeva "Rječnika stranih riječi".

Dž kao...

DŽABA – vodstvo Lipe, u skladu s tradicijom amaterskog društva, nastoji svim članovima osigurati da u gotovo svim blagodatima koje donosi sudjelovanje u njegovom radu, uživaju bez novčane naknade, žargonski rečeno - džaba.

Đ kao...

ĐAK – ovdje u značenju: učenik srednje škole ili student. Novi pjevači u Lipu najčešće dolaze upravo u tom razdoblju svojeg školovanja. Kako Društvo ne propisuje gornju dobnu granicu, mnogi nastavljaju pjevati sve do svojeg radnog umirovljenja pa i kasnije.

E kao...

EKIPA – jedan od najvećih čimbenika uspjeha Lipe i dugogodišnjeg kvalitetnog trajanja na hrvatskoj i svjetskoj zborskoj sceni jest homogenost generacija koje čine Društvo. Pjevači se mahom druže i izvan redovnih Lipinih aktivnosti, čime još produbljuju tu povezanost. Jednom riječju, oni su – ekipa.

"EL NIÑA" – svako Društvo ovoga tipa jamačno ima barem jednog "El Niña" ili "El Niņu", a u Lipi je to - Nives Generalić. Pjevačica i aktualna članica Upravnog odbora, čiji staž u Lipi obuhvaća cijelo razdoblje kojim se bavi ovaj Dokumentarij, i danas, nakon tolikih godina, savjesno ispunjava svoje obveze u

Društvu. No, gore navedeni nadimak ne odnosi se na to, već na činjenicu da Nives, zvana Nina, nema dlake na jeziku, i to često vrlo glasno i burno izražava, kada prepozna anomalije ili pojave nepoželjne za Lipu. Bilo da su posrijedi neadekvatna odjeća i ponašanje pojedinih lipaša, hladni autobusi, neljubazni vozači i/li recepcioneri, premale hotelske sobe, nedostatni objedi te ostali organizacijski propusti s kojima se lipaši susreću. Njezin pravednički bijes, kojega su osjetili mnogi u Lipi i izvan nje, tada poprima značajke uragana, na što se referira i nadimak. Kada se neki lipaš susretne s problemom ove vrste, često se može čuti rečenica: "Zovi Ninu". Odnosno – El Niņu :)

F kao...

FASCIKLI – brdo primjeraka dva slijepljena komada kartona, u ovom slučaju crne boje i sa zlaćanim natpisom HPD "LIPA" OSIJEK, koji pjevačima služe za držanje nota na nastupima. Neizostavni segmenti Lipine scenske pojavnosti, koji su često bili nenamjerno zaboravljeni, ostavljeni, izgubljeni... :) Tome se danas pokušava doskočiti učenjem programa napamet, barem za natjecanja, što je i u skladu sa svjetskim trendovima.

FEŠTE – sva dostignuća Društva, ali i drugi sretni trenutci u životu članova, proslavljaju se u najvećoj mjeri u prostorijama HPD Lipa, ali i na svim pogodnim lokacijama na kojima se lipaši zateknu tijekom svojih putovanja – autobusima, brodovima, predvorjima hotela, plažama, terasama, restoranima, caffè-barovima i inim mjestima. U pravilu to se čini uz razumne količine ića i pića te, naravno, glazbu, svirku, ples i svima najdraže pjevanje. Znaju potrajati i do ranih jutarnjih sati i biti tema prepričavanja još dugo, dugo...

G kao...

GITARA – većini lipaša najdraži instrument jer uglavnom služi kao pratnja lipaških zabava i opuštanje nakon zahtjevnih nastupa i natjecanja. Premda je

uživaju svirati Lipini gitaristi, a uz nju rado pjevaju svi ostali, zbog svojih nemalih dimenzija nije baš pogodna za višednevni transport na putovanjima jer uz gitaru trebate još nositi kofere, odijelo, ruksake... Ako ne vjerujete, pitajte Žugija, Davora, Krunu, Alana, Pećara...

GODIŠNJI KONCERT – tradicionalna koncertna sublimacija skladbi koje je Lipa u različitim prigodama izvodila u netom završenoj sezoni. Najčešće se održava koncem lipnja ili početkom srpnja, a kao i za Božićni koncert, posljednjih petnestak godina uvriježilo se da to bude u punoj Crkvi sv. Mihaela u Tvrđi. Ulaz je uvijek slobodan.

GRČKA – četiri dana na brodu od talijanske Venecije do grčkog Patrasa na Peloponezu. Diskoteka na brodu. Bazen na brodu. Ukupno osam dana opuštanja od svakodnevice na međunarodnom pjevačkom festivalu. Plesanje sirtakija. Grčki specijaliteti ouzo, Metaxa, Retzina... Nezaboravna potraga za pravim Argosom koji je petstotinjak kilometara dalje nego što se prvotno mislilo... I ima "prezime" – Orestiko:) Nabrojane su samo neke od desetina asocijacija koje lipašima pobuđuje prekrasne uspomene na jedno od najljepših putovanja na kojima su zajedno bili u posljednjih četvrt stoljeća. Za neupućene, sve navedeno zbilo se koncem svibnja 2000. godine.

"GUSJENICA" – način proslave sjajnog rezultata koje je muški dio zbora prvi put spontano prezentirao u listopadu 2003. godine u Novom Vinodolskom, nakon još jedne pobjede HPD Lipa na državnom natjecanju pjevačkih zborova. Učinjeno je to po uzoru na hrvatsku mušku rukometnu reprezentaciju, koja je iste godine osvojila naslov svjetskog prvaka na prvenstvu u Portugalu, i to proslavila – "gusjenicom". Teško ju je opisati, to je najbolje vidjeti uživo ili na fotografiji priloženoj uz 2003. godinu u ovom Dokumentariju.

H kao...

HALJINE – službena garderoba ženskog dijela zbora. Tijekom proteklih 25 godina, kao i ranije, u više navrata mijenjale su svoj izgled i modne dodatke poput šalova, čipkastih ogrtača, marama i slično. Koliko god lijepo izgledale na sceni, niti poveznice su im: nespretne su za transport i teške za glačanje... U verziji čija je premijera zakazana za 27. studenoga 2011. godine u osječkom HNK i svečani koncert Lipe povodom 135 godina rada i 25 "zlatnih godina" Društva, haljine su dobile novi oblik – tunike u kombinaciji sa širokim hlačama.

HOTEL – bilo je lijepih i manje lijepih, bilo je onih u kojima su imali razumijevanja za Lipine specifične pjevačke potrebe i onih s manje... hm, sluha. Bilo kako bilo, zajedničko fotografiranje ispred hotela na odlasku iz njega postala je neizbježan dio svakog putovanja Društva.

I kao...

IGRE NA PUTOVANJIMA – sati i sati provedeni na putovanjima nagnali su zborashe na osmišljavanje efikasnih načina da što bolje prekrate vrijeme, osobito tijekom vožnje autobusom. Jedni čitaju, drugi slušaju glazbu, treći gledaju filmove... No, najveću draž ipak nose aktivnosti u kojima može sudjelovati više osoba, a to su pjevanje, sviranje i – raznovrsne društvene igre. Najviše afiniteta pokazuju za kartanje (jedna već uigrana ekipa kao uobičajenu podlogu za karte koristi drvenu policu izvađenu iz Lipinog ormara), ali popularne su i: asocijacije, "Kalodont", "čelenka", "Okoš bokoš" i ostale dječje i manje dječje igre. Na jednom od posljednjih putovanja osmišljena je i autohtona lipaška igra, u kojoj su članovi zbora imenovani na funkcije u fiktivnoj kraljevini Nepobjediji. Igra bez ikakvog smisla i stvarne namjene, no izazvala je puno zdravog smijeha.

INTONACIJA – za razliku od sluha, nije dobro da svatko ima svoju...:) Barem ne u pjevačkom društvu. Lipašima u pravilu nije teško pogoditi točnu intonaciju, veći problem predstavlja zadržavanje iste do kraja skladbe. Brojne osvojene nagrade i priznanja dokazuju kako taj problem ipak uspijevaju riješiti.

"IZRADIVANJE" – pod ovim pojmom krije se prilično mukotrpan, ponekad i višemjesečni proces u kojem iz tek iščitane skladbe na kraju nastaje izvedba dostojna prezentacije u javnosti, posebice pred stručnim ocjenjivačkim sudom na nekom domaćem ili inozemnom natjecanju. Ključnu ulogu, uz pjevače, u ovom procesu imaju dirigenti, kodirigenti i korepetitori, koji uz beskrajnu količinu ponavljanja i "peglanja" uspijevaju iz zborša izvući maksimum.

J kao...

"JEDAN DAN" - paradigma niza kraćih i jednostavnijih skladbi koje novopečeni pjevači nauče ubrzo nakon priključivanja Društvu, a najčešće se izvode na tzv. malim nastupima (detaljnije objašnjeni u poglavlju Dokumentarija o njima, *nap. a.*). U tu kategoriju, uz spomenuti "Jedan dan" (u originalu pjesma Dubrovačkih trubadura), ubrajaju se i skladbe kao što su "mala Alleluja", Good News, Slavonska poskočica, Moja diridika i druge.

K kao...

KARAOKE - u novije vrijeme jamačno i najpopularniji oblik zabave na lipaškim tulumima (pogledati u ovom Abecedariju pod TULUMI, *nap. a.*). Ponajveći razlog tome jest činjenica da se temelji upravo na pjevanju uživo, na mikrofoni, čemu su mnogi članovi itekako vični. Pokazao se i korisnim u sklopu priprema za veliki pop-rock projekt Bum! Tres! LIPA Ples jer je otkrio i iznjedrio neke od kvalitetnih vokalnih solista na tom koncertu.

KAŠNJENJE NA PROBE – svi pjevači na probu su, iz različitih razloga, zakasnili barem jedanput, većina više puta, a neki redovito na probu kasne toliko da je upitno znaju li uopće kada proba stvarno počinje :) Zbog toga Lipi, kao i studentima uoči ispita, uvijek nedostaje barem još proba ili dvije prije konačnog izlaska na scenu, a onda detalje "dotjeruju" na zanimljivim i neuobičajenim mjestima... Kojima, možete vidjeti pod PROBE u ovom Abecedariju.

KAVA – zasigurno najviše konzumirano piće (izuzev, naravno, vode) na okupljanjima, nastupima i putovanjima Društva. Specifikum Lipine kave jest što je toliko masovna da je prosječan kapacitet ugostiteljskog objekta gotovo uvijek premalen da u istom trenutku primi sve zboraske željne toga napitka. Ukoliko i zadovolje Lipine prohtjeve glede veličine prostora, teškom mukom zadovoljit će one glede različitih tipova kava koje članovi Društva preferiraju.

KLAVIR – "podupirajući" član HPD Lipa i često najbolji prijatelj pjevača jer im pomaže u svladavanju skladbi. U Društvu se nalazi od samoga osnutka, a dvije aktualne pijanino inačice klavira pomalo su i "raštimate", što daje šarm probama, a ipak ne utječe na krajnje rezultate.

L kao ...

LIPA – trebamo li uopće reći kako to u ovom slučaju nije niti drvo, niti čaj, niti sitan novac već hrvatsko pjevačko društvo iznimno bogate i uspješne povijesti? Za više informacija možete pročitati ovaj Dokumentarij (obuhvaća vrijeme od 1987. do 2011. godine) ili prethodnu monografiju "Hrvatsko pjevačko društvo 'Lipa' u Osijeku 1876. – 1986." autora Stanislava Marijanovića.

LIPAŠ – u osnovnom, užem značenju: član Lipe, u prvom redu pjevač. U širem značenju: svatko tko voli, cijeni, podupire i pomaže rad Lipe. Srećom, posljednjih godina lipaša ima sve više.

LJ kao...

LJETNA STANKA – koliko god voljeli zajedno pjevati i družiti se, članovima Lipe ljetna je stanka itekako potrebna kako bi se odmorili nakon naporne

sezone. Nekada je trajala puna tri ljetna mjeseca, međutim zadnjih godina, uslijed sve većih obveza Društva, stanka je sve kraća i kraća... I kraća...:)

LJUBAV PREMA PJEVANJU – za sudjelovanje, osobito dugogodišnje, u radu ovakve vrste udruge, uz sve ostale preduvjete, ovo je *condicio sine qua non*, prevedeno – uvjet bez kojega se nešto ne može učiniti. Ili još jasnije: osnovni pokretač rada Lipe.

M kao...

MAJICE – ponajveća promjena u vizualnom identitetu Društva dogodila se u srpnju 2009. godine, kada su pjevači, u sklopu projekta pop-rock koncerta Bum! Tres! LIPA Ples, umjesto svojih klasičnih odora odjenuli traperice, "starke", tunike i, najvažnije – majice kratkih rukava s grafički dizajniranim natpisom LIPA. Iako zamišljene za taj projekt, one su ubrzo postale i stalan dio lipaške garderobe na nastupima i izvan njih. Osim tih najpoznatijih, službenih majica, još su u nekoliko navrata sami pjevači, inspirirani različitim događanjima, osmislili originalno dizajnirane majice. Prvi su to u listopadu 2007. godine učinili pripadnici basovske dionice nakon još jedne pobjede Lipe na državnom natjecanju pjevačkih zborova u Novigradu Istarskom. Ponukani odličnom ocjenom stručnog žirija i posebnom pismenom pohvalom basima, na majice su otisnuli natpis "Basi – najbolja dionica u Hrvata 2007." i svoja prezimena. Pokušali su im uzvratiti soprani u proljeće 2010. godine, tiskavši majice s natpisom "Sopranos", koji je aludirao na istoimenu popularnu televizijsku seriju. Svoje pak majice, nakon uspjeha na međunarodnom natjecanju pjevačkih zborova u Veneciji, dobile su i dirigentica Valerija Fischbach (na majici duhovito: Vali – Bič Božji) i kodirigentica Ozana Tomić (Ozi – Udar Groma), a kao poseban poklon kreirali su ih i uručili im basi. Pored nadimaka svojih predvodnica, na majicama su otisnuli njihove najupečatljivije izjave s proba. Čekaju se "odgovori" altova i tenora.

"MALI NASTUPI" – ovaj pojam pobliže je objašnjen u dijelu Dokumentarija pod naslovom "Oni su mali, ali su veliki" koji opisuje tzv. male nastupe.

MALTA – sve one značajke koju Maltu čine jednom od najpoželjnijih turističkih destinacija, ne samo u Europi, spoznali su i lipaši u studenom 2007. godine. Uživanje u malteškom suncu i slatkastoj Bajtri te kupanje u Sredozemnom moru, dok je u Osijeku vladala jesenska studen, dodatno je začinilo osvajanje nekoliko nagrada na međunarodnom natjecanju pjevačkih zborova, među njima prvi put i pobjednika svoje kategorije. Dakle, pjevači nisu samo doletjeli i odletjeli zrakoplovom, nego su i na samoj Malti itekako bili u visinama... U svakom pogledu:)

MIJENJANJE TEKSTOVA PJESAMA NA PROBAMA – još jedna ustaljena disciplina među lipašima, za koju se ne zna sa sigurnošću tko ju je i kada započeo, ali svi su je rado prihvatili i prenosi se s generacije na generaciju pjevača. Niti današnja nije iznimka, dapače, a u šaljivom mijenjanju tekstova skladbi na probama prednjače basovi i baritoni. Poneki tekstovi budu izmijenjeni do neprepoznatljivosti ili po popularnosti nadmaše originalne. U tome znaju i pretjerati pa ekstremnije prerade katkada dovode do privremenog zaboravljanja originalnih tekstova. Na probama, ne na nastupima.

N kao...

NAGRADE – Lipa je uvijek pokušavala pomaknuti granice amaterskog zborskog pjevanja. Pregršt nagrada, barem u proteklih dvadesetak godina, najbolji su dokaz kako to i postiže. Precizniji popis i opis osvojenih priznanja nalazi se u zasebnom odjeljku Dokumentarija o nagradama.

NOTE – zvuči neobično, ali za razliku od ustaljenog mišljenja mnogih promatrača i slušatelja Društva, dobar dio lipaša nema završenu glazbenu školu niti poznaje note. Kao što se može vidjeti, to nije prepreka za brojne uspjehe.

NOVI GRAD ISTARSKI, NOVI VINODOLSKI – za lipaše su puno više od gradića u Istri i Kvarneru. Za njih ih vežu mnoge lijepe uspomene jer su to mjesta gdje je Lipa osvojila ukupno četiri zlatne plakete na domaćim natjecanjima pjevačkih zborova, u organizaciji Hrvatskog sabora kulture.

NOVI PJEVAČI – naoko pojam koji ne bi trebalo posebno razlagati, no u Lipi se definicija "novi pjevač" razlikuje od primjera do primjera. Za neke pjevače tako nakon samo nekoliko mjeseci imate dojam da su već godinama u zboru, dok neki ostaju "novi pjevači" i nakon desetljeća članstva u Društvu, barem za one koji su tu, recimo, 15 godina i više. Ova titula posljedica je subjektivne procjene i rijetko tko može individualno utjecati da se ona primjenjuje ili ne. Inače, nove ćete pjevače u Lipi prepoznati po tome što se neprestano okreću prema drugim članovima zbora koji im dijele brojne dobronamjerne savjete poput: stavi fascikl u lijevu ruku, obući crne cipele, gledaj ravno, pričaj tiše, pjevaj glasnije... Ponekad pogubljeni usred izvedbe novi pjevači razmišljaju: "Što ja ovdje radim?") Ipak, budući da su novi i savjesni pjevači uglavnom najredovitiji na probama i nastupima, vrlo brzo oni postaju veterani i dijele savjete novim "novim" pjevačima.

NJ kao...

NJEGA GLASA I GLASNICA – ne piti gazirana i/li hladna pića, ne jesti sladoled, umjereno konzumirati cigarete, ne galamiti, ne pjevati glasno... samo su neki od naputaka dirigenta/dirigence upućenih pjevačima uoči nastupa i natjecanja, a sve u svrhu kako bi njegovali, odnosno očuvali glasnice, samim tim i dobar glas. Stoga se lipaše može često vidjeti kako ispijaju blagotvorne čajeve (čak i usred ljeta) ili negazirane voćne sokove... Dio zboraša sigurno koristi i druge trikove i alternativne metode, ali ovo su neki od univerzalnih.

O kao...

ODIJELA – u kombinaciji s košuljama i svečanim crnim cipelama, službena garderoba muškog dijela zbora. U zadnjih 18 godina basovi, baritoni i tenori nastupaju u istim crnim odijelima, jedino se mijenjaju košulje i dodatci. Bilo je tu bijelih i sivih košulja dugih i kratkih rukava, šarenih marama, okovratnika s biserom, leptir-mašni, kravata... Podjednako nespretna za transport kao i haljine ženskog dijela zbora (vidi u ovom Abecedariju pod HALJINE, *nap. a.*), s jednom velikom i ključnom prednošću: ne gužvaju se. Uoči svečanog koncerta Lipe povodom 135 godina rada i 25 "zlatnih godina" Društva, zakazanog za 27. studenoga 2011. godine u osječkom HNK, svjetlo dana ugledala su nova odijela sive boje nadopunjena kravatama i ljubičastim košuljama.

OZANA – malo je redovitih pratitelja Lipinog rada koji ne znaju da se iza ovoga prilično rijetkoga imena krije prof. **Ozana Tomić**, dugogodišnja vrijedna članica HPD Lipa, a posljednjih 15 godina vrlo uspješna korepetitorica, kasnije i kodirigentica. Profesorica glazbene kulture, odlična radijska voditeljica i novinarka te u novije vrijeme umjetnička voditeljica osječkog Vokalnog sastava Akvarel, vjerojatno će za sadašnju generaciju lipaša uvijek ostati jednostavno - naša Ozi. Premda se odgovorne dužnosti, na poziv dirigentice prof. Valerije Fischbach (detaljnije opisana u ovom Abecedariju pod pojmom VALERIJA, *nap. a.*), prihvatila vrlo mlada, svoje zahtjevne zadatke odmah je počela ispunjavati vrlo zrelo i ozbiljno, što je do danas samo nadogradila, pa je postala autoritet i osjetno starijima od sebe. Kao "desna ruka" dirigentice itekako je zaslužna za sva značajnija dostignuća zbora od 1996. godine na ovamo te je tako, između ostaloga, supotpisnik čak petnaest zlatnih medalja, plaketa i diploma, jednoga srebra i dvije bronce. Zahvaljujući Ozi, koja u podjeli posla na odvojenim probama vodi muški dio zbora i "B" grupu (pogledati u ovom Abecedariju pod "B" GRUPA, *nap. a.*) - za što, ruku na srce, treba imati jake živce – od neartikuliranih glasova u konačnici nastaju milozvučni tonovi :). Svih 15 godina zajedno s dirigenticom Valerijom planira godišnji program rada, bira skladbe za novu sezonu, provodi zacrtane planove i, prema potrebi, preuzima dirigentsku palicu, primjerice na tzv. malim nastupima te Božićnim i Godišnjim koncertima.

Karakterizira je specifičan stil rada, u sklopu kojega već glasovitim i šaljivim doskočicama tipa "stavite usta u trubicu" i "ova notica kao krumpirić traje četiri dobe" uspijeva približiti skladbe i najvećim glazbenim laicima među zborovima. Uz sve navedeno, Ozana redovito daje veliki doprinos zvuku zbora i svojim

lijepim sopranom I, a posebne simpatije članova Društva i osjećaj da je i ona jedna od njih, zavređuje poznatim duhovitim dosjetkama i vedrim duhom na Lipinim zabavama i tulumima.

P kao...

PAUZA – pjevačima omiljeni dio probe. Označava predah između dva dijela redovitog pokusa, u kojemu se svatko posvećuje svojem "poroku": grickalicama, cigaretama, pivu, sokovima i, naravno, prenošenju bitnih i manje bitnih informacija, popularno rečeno – tračevima. Trajanje pauze varira, kao i mišljenje koliko bi ona trebala trajati – dirigentu/kodirigentu nerijetko je dugo i pet minuta, a pjevačima bi kratko bilo i pola sata:) Poneke probe, zbog vremenskog tjesnaca i obilja glazbenog materijala koje treba obraditi, prođu i bez pauze. "Najslađa" i najduža pauza u sezoni je LJETNA STANKA (vidjeti u ovom Abecedariju pod tim pojmom).

PLJESAK – od svih nagrada i priznanja koja krase Lipine vitrine i zidove u prostorijama, a koje, naravno, itekako raduju i motiviraju; lipašima je najveća nagrada ipak - pljesak. Kao volonterima i amaterima pljesak je članovima Društva zapravo i jedina "plaća" za uloženi golemi trud i zalaganje. Nije moguće opisati osjećaj kada se, nakon efektne izvedbe neke skladbe, topli, snažni i iskreni pljesak prolomi punom crkvom ili dvoranom... To morate proživjeti.

PRAKTIKABLI – prema definiciji iz "Rječnika stranih riječi" autora Bratoljuba Klaića, praktikabli (franc. *praticable* – upotrebljiv) su, u kazališnom žargonu, praktični sanduci specijalne građe koji služe kao dio pozoričkog uređaja za gradnju pozoričke slike. Navedena deskripcija odgovara i Lipinom slučaju, gdje praktikabli ustvari predstavljaju drvene podeste na kojima stoje drugi i treći red zbora, kako bi bili vidljiviji dirigentu i publici. Društvo trenutačno posjeduje pet drvenih praktikabala, a u dušu ih poznaju muški članovi zbora koji ih prenose barem nekoliko puta godišnje... Na njima se pjevalo, njihalo, plesalo, pljeskalo, spotalo i padalo, a koliko su korisni,

najbolje svjedoče situacije kada su bili - zaboravljani. S Društvom su putovali svuda pa čak i izvan granica Hrvatske, a njihov neobičan naziv nerijetko je zbunjivao slabije poznavatelje scenskoga rječnika te su ih znali prekrstiti u, recimo, "pratikabele" :)

PROBA – u redovnim okolnostima probe Hrvatskog pjevačkog društva "Lipa" iz Osijeka održavaju se dvaput tjedno, utorkom i četvrtkom navečer, i traju u prosjeku dva sata s kratkom pauzom. Međutim, "redovne okolnosti" na snazi nisu već... pa, otprilike desetak godina. Pa tako lipaši imaju odvojene probe (najčešće podijeljeni na ženske i muške glasove), pojačane probe tri ili četiri puta tjedno, izvanredne probe, probe koje traju do kasno u noć (vidi u ovom Dokumentariju u uvodniku za 2009. godinu, pod naslovom BUM! TRES! LIPA PLES, *nap. a.*), probe s bendom i bez njega, akustične probe i... sve druge zamislive i nezamislive pjevačke probe. One se nisu uvijek održavale u Lipinim prostorijama, već i po autobusima, hotelskim sobama, hodnicima i predvorjima, restoranima, ulicama, garderobama, dvoranama i... svim drugim zamislivim i nezamislivim mjestima. Valja istaknuti da se program, koji ne traje duže od 15-ak minuta, a u cilju ostvarivanja maksimalnog rezultata, u pravilu izrađuje i po nekoliko mjeseci, a završne finese katkada se "peglažu" i netom prije nastupa. Izgleda zamorno, no ovaj "recept" je prokušan, a pjevačima nema većeg zadovoljstva od kvalitetno odrađene probe ili koncerta.

PROMOCIJE – uz studiranje dijela njezinih članova, pjevanje na promocijama diplomanata i doktoranata mnogih fakulteta i odjela Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, konstantan je i aktivan način sudjelovanja Društva u radu osječke akademske zajednice. Postoji već niz generacija kojima je Lipa svojim pjevom uljepšala svečanost stjecanja akademskog zvanja, a nije zanemariv niti blagotvoran financijski učinak promocija i većine drugih tzv. malih nastupa na stanje žiroračuna Društva.

PUBLIKA – kao što nije moguće dvaput ući u istu rijeku, nije moguće niti dvaput stati pred istu publiku. Za Društvo je to i sretna okolnost jer je tako čak i u svojem gradu imalo šansu itekako proširiti krug svojih poklonika, premda odavno postoji jedna velika, čvrsta i stabilna jezgra slušatelja Lipe, ne samo u Osijeku. Publika je ujedno i najpouzdaniji korektiv rada zbora jer je svojim

pozitivnim reakcijama nerijetko učvršćivala Lipino uvjerenje kako je ono što radi i uvježbava doseglo dovoljno visoku razinu. Kao što je već navedeno u Uvodniku ovoga Dokumentarija – publika je osnovni razlog zbog kojega je HPD Lipa opstala sve ove godine na kulturnoj sceni.

PUTOVANJA – svake sezone Društvo iznalazi financijska sredstva za barem jedno veće putovanje, uglavnom izvan granica Lijepe naše, što je ujedno i dodatna motivacija brojnim pjevačima za ustrajnost u participiranju u svim njegovim aktivnostima. U pravilu, razlozi tih putovanja su odlasci na natjecanja, najčešće međunarodnog karaktera, ili gostovanja kod prijateljskih zborova, iako uvijek bude dovoljno vremena i za barem kraće turističke i edukativne obilaske znamenitosti odredišta koje posjećuju. Povrh toga, svako je putovanje svojevrsni "team building" koji je katalizator boljeg povezivanja i učvršćivanja odnosa među lipašima. Svako putovanje ostavi snažne dojmove i drage uspomene pjevačima, do te mjere da im još godinama mnoge snimljene fotografije i videozapisi gotovo nisu niti potrebni za evociranje doživljaja s njih.

R kao...

RAZGIBAVANJE – jedan od lipaških "rituala" (vidjeti u ovom Abecedariju pod "RITUALI", *nap. a.*) s kojim su pjevači redovito izazivali čuđenje i nevjericu mnogih koji su ga uočili. Priznat ćete, članovi pjevačkog društva koji se istežu, skakuću, sagibaju, trče u mjestu i izvode druge vježbe koje su puno tipičnije za sportaše, nije baš prizor koji biste od njih očekivali...:) Metodu razgibavanja i zagrijavanja zbora aktualna dirigentica Valerija Fischbach otkrila je prije 15-ak godina na jednom od dirigentskih seminara, a prvi put primijenila ju je u listopadu 1997. godine u gradiću Krku na upjevavanju prije predstavljanja Lipe na državnom natjecanju pjevačkih zborova. Tom prigodom zboraše je kvalitetno razgibao pjevač i profesor tjelesne i zdravstvene kulture, danas na žalost pokojni Stanislav Žunec. U godinama koje slijede razgibavanje, osobito prije jutarnjih nastupa i proba, postalo je normalan način razbuđivanja i ugrijavanja pjevača i njihovih glasova.

"RITUALI" – postoji čitav niz malih i simpatičnih "rituala" koje su pripadnici prijašnjih, a zatim i sadašnje generacije lipaša, individualno ili skupno upražnjavali i još uvijek upražnjavaju uoči važnijih nastupa i natjecanja. Oni nastaju spontano i nemaju veze ni sa kakvom vrstom praznovjerja, već služe za podizanje raspoloženja i stvaranje pozitivnog ozračja zajedništva u cilju postizanja što bolje pjevačke izvedbe. Zajedničko uzvikivanje naziva "Lipa", međusobno bodrenje i posljednje intervencije na šminki i garderobi, ponavljanje uputa dirigentice i pojedinih dijelova skladbi; samo su neki od tih "rituala". Želite li ih saznati i upotrebljavati sve – dođite u Lipu.

S kao...

SIRTAKI – nije pretjerano reći da je osmodnevno putovanje u Grčku (vidjeti u ovom Abecedariju pod GRČKA, *nap. a.*) u svibnju 2000. godine bilo obilježeno plesanjem sirtakija, kojega mnogi doživljavaju kao tradicionalni i narodni grčki ples – iako on to, zanimljivo, nije. Opojni sirtaki lipaši su prvi put zaplesali čim su nogom stupili u diskoteku na brodu Dedalus, na plovidbi od Venecije do Patrasa, a usavršavali su ga gotovo do zadnjeg trenutka putovanja. Na oba broda kojima su plovili, Dedalusu i Fedri, tursko i grčko osoblje obučavali su koracima sirtakija u hrvatskoj "svatovskoj" verziji...:) U znak prisjećanja na te prekrasne grčke dane, i danas se na Lipinim tulumima zna zaplesati sirtaki uz originalnu glazbu iz kultnog filma "Grk Zorba".

SREBRNJAK - ovaj pojam poblize je objašnjen u dijelu Dokumentarija pod naslovom "Lipin srebrnjak".

STEPENICE (STUBE) – ne, nisu posrijedi nikakve posebne stepenice (stube). Jednostavno, gotovo da nema stepenica u raznim gradovima i mjestima kraj kojih su članovi Lipe prošli kada su bili na okupu, a da nisu zastali, "složili" se na njima po glasovima i zapjevali. Što je tako privlačno u stepenicama? Zasigurno činjenica da su one svojom konfiguracijom najpogodnije za raspoređivanje pjevača u zboru. Ti "izleti" svaki put naišli su na odobravanje

slučajnih prolaznika ili prolaznika namjernika te su se često pretvarali u male koncerte.

Š kao...

ŠALE – naporne probe i dugotrajna putovanja brže i lakše prolaze uz humoristična dobacivanja, pričanje viceva i smijeh, kojih u Lipi ima napretek. Problem nastaje kada se s tim pretjera, a osobito kada šale počnu "frcati" usred proba. Također, poimanje onoga što je smiješno ili ne umnogome se razlikuje kod dirigenata/dirigenta i (pojedinih) pjevača...:) Međutim, i takve situacije proteknu u veselom tonu, a potom se rad na probi vraća u ozbiljnije vode.

"ŠTRUMPF KAPA" - ovaj čudnovat pojam pobliže je objašnjen u dijelu Dokumentarija pod naslovom "Štrumpf kapa", koji potpisuje dugogodišnja istaknuta članica Lipe Spomenka Kovač.

T kao...

TENORICE (TENORINE) – pod pojmom DIONICA u ovom Abecedariju već je opisana standardna podjela mješovitog pjevačkog zbora na četiri vrste glasova: soprani i alti (ženski), te tenori i basovi/baritoni (muški). Stoga su ženski tenori – tenorice ili tenorine – zapravo endemična vrsta svakog pjevačkog zbora, iako je uzrok njihova postojanja objektivne naravi. Naime, deficit visokih muških glasova prilično je rasprostranjen pa se vodstva zborova na različite načine dovijaju kako iznaći dovoljan broj tenora u svrhu postizanja balansa među pjevačkim dionicama. U Lipi je to riješeno na zanimljiv i efikasan način: visoke muške dionice pjeva i nekoliko djevojaka i žena čiji raspon i boja glasa odgovaraju tom zadatku. S druge pak strane, bilo je primjera kada su muški tenori po potrebi pjevali altovske dionice... Obje glasovne supstitucije, očekivano, nisu mogle proći bez obilja šala i doskočica na račun tih pjevača, ali one su bile benigne, a tenorice/tenorine u Lipi su izborile svoje stalno mjesto

pod suncem. Na koncu, takve zamjene imaju svoju bitnu funkciju i uvelike doprinose kvaliteti zvuka, što je vidljivo i na rezultatima.

TULUMI – što reći, nego da su brojni Lipini tulumu u proteklih četvrt stoljeća već praktički ušli u legendu, barem u lipaškom okruženju. Neovisno o tome je li povod bio nečiji rođendan, Nova godina, maskenbal, Božićni koncert, Godišnji koncert ili... nešto stoto :) Od novijih tulumu pamt se Double Gold Lipa Party, organiziran u studenom 2007. godine u Club galeriji Magis, nakon što se Društvo u samo dva tjedna okitilo sa čak dva zlata, domaćim u Novigradu Istarskom i inozemnim na Malti. Preciznije odrednice pojma mogu se pronaći u ovom Abecedariju pod nazivom FEŠTE.

U kao...

UPJEVAVANJE – ako je pjevačka proba ekvivalent sportskom treningu, onda je upjevavanje ekvivalent zagrijavanju i rastezanju mišića. Upjevavanje je obvezan početak svake probe i pripreme za nastup, različitog je trajanja (najčešće od 10 do 20 minuta), sastoji se od niza vježbi, a služi za razradu i ugrijavanje glasnica za napore koji slijede. Većina pjevača nije ljubitelj upjevavanja, jer se sastoji od ponekad monotonih ispjevavanja samoglasnika i slogova, ali mu se ipak redovito podvrgava, svjesno kako je ono prijeko potrebno.

V kao...

VALERIJA – možda najlakše i najtočnije bilo bi napisati kako je aktualna dirigentica prof. Valerija Fischbach već desetljeće i pol "alfa i omega" umjetničkog djelovanja Društva. U svojim lipaškim počecima prije više od 20 godina bila je zapažena članica altovske dionice, 1992. godine postala je korepetitorica, a četiri godine kasnije, nakon što je dobro "ispekla zanat", preuzima onu najodgovorniju funkciju u Lipi – dirigentsku. U idućih 15-ak

godina ovdje do izražaja dolaze osobine koje je krasi: predanost, upornost, muzikalnost, nesvakidašnji talent, sjajan osjećaj za izbor skladbi i njihovo pravilno "iščitavanje" - što su itekako znali vrednovati i nagraditi mnogi stručni žiriji i ocjenjivački sudovi na hrvatskim i inozemnim natjecanjima - kao i sposobnost da iz svakoga pjevača izvuče njegov maksimum. Jedna od njezinih krucijalnih stručnih prosudbi bilo je otkrivanje potencijala mlade prof. Ozane Tomić (detaljnije opisana u ovom Abecedariju pod pojmom OZANA), do tada odlične sopranistice zbora, za upražnjeno mjesto korepetitora, što se pokazalo kao pun pogodak. Premda Valerija paralelno u Glazbenoj školi Franje Kuhača predaje glazbenu kulturu i vodi dječji zbor starijeg uzrasta, s kojim također osvaja niz nagrada i priznanja, radu u Lipi posvećuje veliku pozornost i puno vremena, što će se valorizirati - ovaj izraz, naravno, dolazi od riječi VALERIJA :) - kroz fantastične rezultate. Pod njezinim ravnanjem Društvo se od 1996. do 2011. godine uresilo s neponovljivih petnaest zlatnih medalja, plaketa i diploma, jednim srebrom i dvije bronce u Hrvatskoj i inozemstvu. Valerijinu izvrsnost dokazuju i dvije posebne nagrade za dirigenta, koje su joj uručene na pjevačkim nadmetanjima u Budimpešti 1999. i na Malti 2007. godine, a koje je iskoristila za dalju nadgradnju. Sva postignuća temeljena su na njezinom odličnom pedagoškom pristupu i bogatom iskustvu, ali i gotovo obiteljskom odnosu sa zborovima, zbog kojega je, umjesto uzdizanja iznad ostalih, zadržala status "prima inter pares" , dakle – prva među jednakima. Zahvaljujući takvom ophođenju, za svoje pjevače uvijek je bila i ostala – naša Vali, odnosno Valika. Koji će neki budući Lipini dirigenti vrlo teško dostići, a kamo li nadmašiti.

"VILICA" – nije u pitanju dio pribora za jelo :), nego tzv. glazbena vilica, čija je namjena davanje pravilne intonacije. Ugođena je da na lagani udarac o neku površinu ili dio tijela, najčešće palčanu kost, uvijek daje isti ton. "Obični" pjevači nikada nisu proniknuli u tajnu pravilnog korištenja "vilice". To nije niti važno, sve dok je ona u stručnim rukama dirigenta/dirigentice.

VJENČANJA - milozvučan lipaški pjev dodatno je ukrasio na desetine obreda vjenčanja, kao jednoga od najsvečanijih trenutaka u životu čovjeka. Svakome članu zbora pritom je osobit užitak kada na taj način može uljepšati uplovljavanje u bračnu luku nekoga od svojih lipaša. Vjerojatnu najveću čar pak nosi čin vjenčanja koji se dogodi između dvoje lipaša, a u posljednjih 25 godina

ljubavi začete u Društvu brakom su okrunili: Ivana Ugljik i Alan Marinić, Mia Meter i Dejan Markušić, Maja Varga i Krešimir Pajtler te Ivana Mrvelj i Goran Palijan. Nek' cvjetni put ih vodi svud... :)

Z kao...

ZABAVE – krajem 80-ih godina završava tradicionalni veseli serijal godišnjih zabava naslovljen "Pod krošnjom stare lipe", koje je HPD Lipa u pravilu organizirala u prostorijama osječkog Studentskog centra, želeći da se putem pjesme i plesa okupe i približe pripadnici različitih generacija zborova. Nakon Domovinskog rata Lipa organizira još nekoliko zabava toga tipa, a sjećanje na gore navedeni serijal obnavlja u listopadu 2006. godine, povodom obilježavanja 130. obljetnice osnutka Društva, kada ugošćava nekoliko prijateljskih zborova iz Slavonije i zajedno s njima zabavlja se upravo u STUC-u... Inače, kao i za pojam TULUMI, detaljnije odrednice ovoga pojma mogu se pronaći u ovom Abecedariju pod nazivom FEŠTE.

"ZBOR KOJI PJEVA S DUŠOM" – ovu sintagmu jedan je domaći glazbeni kritičar upotrijebio prije desetak godina opisujući jedan od Lipinih sjajnih i proživljenih nastupa. Koliko je bio u pravu, potvrđuju kasniji slični zaključci različitih stručnih žirija, koje je Društvo dobilo na više natjecanja. Stoga se taj naziv danas redovito koristi kada se opisno želi prikazati dojam koji Lipa ostavlja na slušatelje.

ZELENA STOLICA – naizgled ni po čemu posebna drvena stolica, čija je površina za sjedenje presvučena zelenom tkaninom. Međutim, jedno od nepisanih pravila, kojima bogata povijest Lipe obiluje, određuje da je baš ta zelena stolica rezervirana za smještaj dugogodišnje sopranistice Nives Generalić, zvane Nina. Nije nimalo preporučljivo sjesti na navedenu stolicu, čak niti ako Nine nema na probi, jer bi se neoprezni korisnik lako mogao suočiti s pojavom poznatijom kao "El Niña" (detaljnije objašnjeno u ovom Abecedariju, *nap a.*). Većina takvih slučajeva ipak je na kraju završila duhovitom zgodom ili anegdotom.

ZLATO – sudeći po broju i vrsti osvojenih nagrada i priznanja u protekla dva desetljeća, ispada da je to najdraža boja aktualne generacije HPD Lipa. U stvarnosti, koliko god na natjecanjima voljeli dobiti zlato za svoje umijeće, lipašima su podjednako dragi i osvojeno srebro ili bronca, u slučaju da su zadovoljni svojom izvedbom.

Ž kao...

ŽABOI – za neke i **plastroni**, iako modni dodatak o kojemu je ovdje riječ, zapravo svojim izgledom i tipom ne korespondira niti s jednim od ova dva pojma, već je neki njihov čudan "miks". Vrsta bijeloga okovratnika, ukrašenoga čipkom, koji su tijekom 80-ih i 90-ih godina prošloga stoljeća na nastupima nosili isključivo ženski članovi Lipe, i to u svečanijim prigodama, kao što su izvedbe u sakralnim prostorima. Zbog svoje ograničene estetske komponente žaboi/plastroni nisu bili pretjerano omiljeni među tim istim ženskim članovima. Stoga pomalo misteriozni i do danas nerazjašnjeni nestanak većine žaboa, koji se zbio koncem 90-ih godina, nije izazvao veliku zabrinutost. Žaboi su, kao i ostali pojmovi i izrazi navedeni u ovom Abecedariju, nezaobilazan dio lipaškog života u proteklih 25 godina, a možda i duže. Jednako kao što je upravo ovaj Abecedarij pokušaj njegovih autora da navedeni pojmovi i izrazi ne ostanu zabilježeni samo u krhkoj usmenoj predaji, već trajno sačuvani u pismenom obliku.